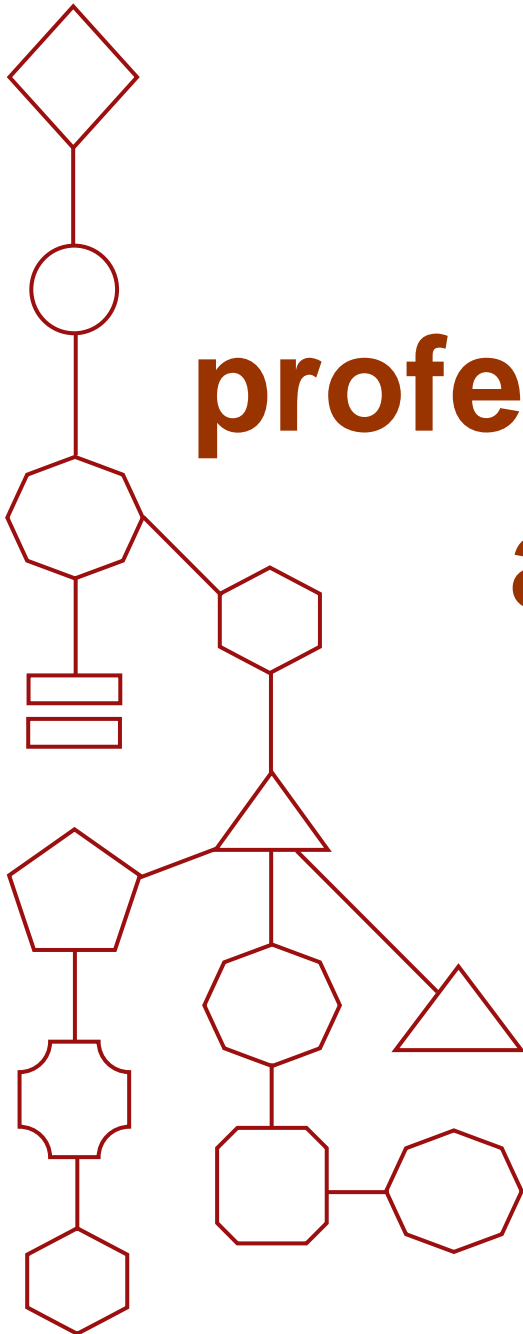


# Formació professional en alternança i dual



## Índex

Presentació .....	3
Què és la formació professional en alternança? .....	4
Objectiu de la formació professional en alternança .....	5
Com hi intervé l'empresa? .....	6
El conveni de col·laboració.....	7
Quin és el benefici obtingut? .....	8
Les famílies professionals .....	9
Modalitats d'estada de l'aprenent a l'empresa .....	10
Trets generals de funcionament de l'estada.....	11
Comparativa contracte de formació – beca.....	13

## Presentació

Amb l'objectiu de donar resposta a les necessitats del mercat laboral, la formació professional dual implica augmentar la col·laboració entre els centres de formació professional (FP) i les empreses, dins el procés formatiu de l'alumnat.

Des de fa temps moltes empreses han defensat la necessitat de recuperar el model laboral de l'aprenent. Aquest model de col·laboració entre empresa i centre de formació professional permet recuperar aquesta figura amb molts avantatges i valor afegit, ja que l'alumne s'incorpora al treball amb un bagatge de coneixements adquirits, que abans no tenia, directament relacionats amb el perfil professional de l'empresa.



Actualment un nombre important d'empreses participen en el nou model de formació professional dual, fent possible que l'alumnat pugui combinar la formació als centres educatius amb l'aprenentatge en entorns laborals reals.

La progressiva implantació d'aquesta modalitat de formació ha de revertir, sens dubte, en la millora de la productivitat i l'augment de l'ocupació al nostre país.

El treball en equip entre el centre educatiu i l'empresa, és més necessari que mai. La relació és profitosa per a l'empresa, la qual pot disposar de personal amb un bon nivell de qualificació per contribuir al procés productiu des del primer moment. També és profitosa per al centre de formació professional, que pot qualificar alumnat amb un perfil professional millor i més proper a les necessitats del mercat laboral.

Volem agrair-vos el vostre temps i l'interès a participar en aquest model formatiu i de relació entre empresa i centre d'FP.

## Què és la formació professional en alternança?

La formació professional en alternança combina l'aprenentatge en una empresa amb la formació acadèmica en un centre. Aquest sistema és practicat en molts països, com ara Alemanya, Àustria o Suïssa.

La formació professional en alternança a Catalunya s'ha dissenyat com una solució adaptada al nostre context formatiu i empresarial per tal de construir un model d'èxit.



S'ofereixen dues modalitats de formació professional en alternança:

### *Formació en alternança simple*

Combina el temps de formació en el centre educatiu i el temps d'activitat de l'alumnat en l'empresa, sense que comporti el reconeixement acadèmic del temps d'activitat a l'empresa.

En aquest cas la modalitat de contractació triada ha de ser el contracte de formació i aprenentatge.

### *Formació en alternança dual*

Combina el temps de formació en el centre educatiu i el temps d'activitat de l'alumnat en l'empresa. Comporta el reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits per l'alumnat en l'activitat durant l'estada a l'empresa, en qualitat de treballador assalariat, becari o voluntari.

L'empresa o entitat determinen la modalitat del contracte laboral, d'acord amb els seus propis criteris i preferències. Tanmateix, es considera que el contracte laboral per a la formació i l'aprenentatge és, a hores d'ara, el més adient per a les finalitats de la formació en l'alternança dual.

L'empresa estableix la remuneració del contracte, d'acord amb la normativa vigent.

La beca formativa també pot ser una alternativa en aquells casos que així es determini.

## Objectiu de la formació professional en alternança

A Catalunya es vol donar prioritat a aquesta modalitat formativa que apropa empresa i centre educatiu. L'objectiu és satisfer les necessitats de les empreses i garantir que la formació rebuda per l'alumnat cobreix les necessitats del mercat. L'alumnat amb aquesta modalitat pot ser productiu en períodes de temps raonablement curts i assumibles per les empreses.

La proposta de formació professional en alternança a Catalunya, regulada per la Resolució [ENS/1204/2012, de 25 de maig](#), ofereix un model consensuat de formació desenvolupat, principalment, a partir de les aportacions dels centres d'ensenyament i de les empreses que la implementen.

Per dur endavant aquest projecte és imprescindible la implicació directa de les empreses. Les empreses participen en els beneficis de col·laborar activament, en la formació dels seus futurs professionals, fent més fàcil l'adaptació del procés formatiu a les necessitats reals dels seus llocs de treball. Contribueix, també, a la formació dels formadors i professors, perquè apropen la formació professional que imparteixen a la realitat de les empreses.



Amb la complicitat i corresponsabilitat d'ambdues parts i el suport de les entitats i les administracions, podem construir, conjuntament, un model que elevi la capacitat dels nostres futurs professionals.

Les condicions de l'organització dels centres de formació professional i l'estructura modular dels continguts dels cicles formatius de formació professional permeten una gran flexibilitat i adaptabilitat a les necessitats de formació de les persones treballadores. Ofereixen, a més a més, la possibilitat d'adquirir les competències necessàries tant a les aules i als tallers dels centres de formació professional com a les instal·lacions de les pròpies empreses.

## Com hi intervé l'empresa?

El model de formació professional dual permet la participació, de forma molt activa i en primera persona, de les empreses en el procés formatiu tècnic de l'alumnat.

Mentre que fins ara els continguts curriculars de la formació professional ja eren donats, a la formació dual l'empresa participa activament impartint part dels continguts a les seves instal·lacions i amb el seu personal. Aquest nou escenari permet que l'empresa faci arribar el seu coneixement a l'alumnat, que ja forma part de la seva plantilla com a aprenent.



El procés d'aprenentatge, prèviament acordat amb el centre, és com a mínim d'un terç del total de continguts del cicle objecte de la formació dual, al voltant de 970 hores d'estada de l'alumnat a l'empresa, en qualitat de persona treballadora o becada, amb tots els drets i obligacions que això comporta per a les parts.

El centre educatiu i l'empresa determinen els continguts que l'alumnat aprèn al centre de treball, dins un acord formatiu que s'ajusta a les necessitats i al perfil del lloc de treball que ha d'ocupar.

La signatura d'un conveni, entre el centre i l'empresa, garanteix el compliment dels pactes i acords.

El seguiment de tot el procés és a càrrec dels tutors de l'empresa i del centre de formació professional prèviament designats. Aquests han de garantir el compliment de l'acord formatiu signat entre l'empresa, el centre educatiu i l'alumne/aprenent.

## El conveni de col·laboració

El conveni de col·laboració és el document que firmen els titulars del centre educatiu i de l'empresa. En el cas de l'empresa és el representant legal reconegut. En el cas del centre, si és públic, és la persona responsable de l'administració pública corresponent, d'acord amb la naturalesa del conveni. Si el centre és de titularitat privada el representant és el seu titular legal.

### *Objecte del conveni*

L'objecte del conveni és establir els termes de col·laboració entre les parts (empresa i centre de formació professional) per impartir el cicle formatiu determinat en règim de formació en alternança i millorar la qualificació professional dels aprenents i futurs treballadors.

El conveni aporta altres aspectes que li donen valor afegit com:

- La possibilitat per part de l'empresa d'oferir estades formatives al professorat del centre.
- L'oportunitat del reconeixement acadèmic de l'experiència laboral dels seus treballadors.
- La validació acadèmica de la formació contínua impartida per l'empresa als seus treballadors.
- La possibilitat de cessió d'espais, maquinària i equipaments específics al centre per fer pràctiques tant l'alumnat com el professorat.
- L'oferta de formació professional per part del centre per a treballadors proposats per l'empresa.

Es constitueix una comissió de seguiment del conveni per supervisar el procés.

### *L'acord formatiu*

És el document signat per totes les parts – empresa, centre de formació professional i alumnat o representant legal- on són tots els detalls de l'estada formativa en alternança a l'empresa.

Entre d'altres aspectes, l'acord formatiu fixa:

- La modalitat de formació en alternança i la modalitat de contractació triada.
- L'horari, data d'incorporació i els períodes d'estada de l'alumnat a l'empresa.
- La persona designada com tutora per part de l'empresa.

## Quin és el benefici obtingut?

L'empresa es pregunta sovint quin és el retorn o benefici de tota aquesta actuació. En fem un resum a la llista següent:

- Personal format en la cultura i els processos de l'empresa.
- Millora de la qualificació professional del personal.
- Increment de la competitivitat de l'empresa.
- Modernització de la figura de l'aprenent.
- Promoció del relleu generacional.
- Identificació i captació de talent.
- Creació d'un planter d'aprenents.
- Contribució a la política de responsabilitat social corporativa.
- Bonificació en les quotes empresarials a la Seguretat Social.





## Les famílies professionals

Actualment s'ofereixen a Catalunya més de 150 especialitats formatives agrupades en 24 famílies professionals que inclouen la gran majoria de les professions reconegudes en el nostre teixit empresarial.

- Activitats físiques i esportives
- Administració i gestió
- Agrària
- Arts gràfiques
- Comerç i màrqueting
- Edificació i obra civil
- Electricitat i electrònica
- Energia i aigua
- Fabricació mecànica
- Fusta, moble i suro
- Hoteleria i turisme
- Imatge i so
- Imatge personal
- Indústries alimentàries
- Indústries extractives
- Informàtica i comunicacions
- Instal·lació i manteniment
- Maritimopesquera
- Química
- Sanitat
- Seguretat i medi ambient
- Serveis socioculturals i a la comunitat
- Tèxtil, confecció i pell

- Transport i manteniment de vehicles

## **Modalitats d'estada de l'aprenent a l'empresa**

L'empresa acull l'alumnat mitjançant una estada formativa que es desenvolupa en dues fases. Una primera fase d'integració denominada Formació en centres de treball (FCT) d'immersió a l'empresa i adquisició de coneixement mutu. A una segona fase, la de consolidació, l'aprenent és contractat o bé becat per l'empresa.

### ***Formació en Centres de Treball (FCT)***

Un màxim de 100 hores de formació en centre de treball, per una primera immersió a l'empresa. Aquestes pràctiques s'estableixen mitjançant un conveni d'FCT, de caràcter escolar, són pràctiques cobertes per l'assegurança escolar.

### ***Contracte per a la formació i l'aprenentatge***

- Edat màxima: 30 anys.
- Durada: Mínim 1 any i màxim 3 anys.
- Jornada: 40 h/setmana (inclou la formació feta al centre, mínim 25% de la jornada el 1r any).
- Bonificacions SS: 100% de les quotes per empreses de menys de 250 treballadors (75% per empreses més grans) sempre que l'aprenent estigui inscrit com a demandant de treball. En cas de posterior contractació indefinida, reduccions de fins a 1800 €/any durant 3 anys.
- Retribució: segons normativa, a acordar entre l'empresa i el titular del centre i proporcional al nombre d'hores efectivament fetes.

(Referència mínima: salari mínim interprofessional proporcional al nombre d'hores efectivament fetes)

### ***Contracte a temps parcial amb vinculació formativa***

- Edat màxima: 30 anys.
- Durada temporal o indefinida.
- La jornada no ha de ser superior al 50% de la que correspongui a un treballador a temps complet.
- Compatibilitzar la formació amb el treball.

- La formació vinculada al contracte no té perquè estar relacionada amb el lloc de treball, si bé ha de ser acreditable oficialment.
- Bonificacions SS: 100% de les quotes per empreses de menys de 250 treballadors (75% per empreses més grans) sempre que l'aprenent estigui inscrit com a demandant de treball.
- Retribució: segons normativa o conveni de l'empresa.

### *Beca*

- Durada: mínima de 2 mesos i màxima de 10 dies d'un curs escolar (possibilitat d'una pròrroga)
- Gratificació: a acordar entre l'empresa i el titular del centre.
- (Referència mínima: Indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM), proporcional al nombre d'hores efectivament fetes)
- L'empresa gestiona l'alta a la Seguretat Social com a becari (compte de cotització becaris) i realitza la gratificació econòmica als alumnes. Actualment està bonificada al 100%

(Disposició addicional vint-i-cinquena del Reial Decret Llei 8/2014 de 4 de juliol, d'aprovació de mesures urgents per al creixement, la competitivitat i l'eficiència).

## Trets generals de funcionament de l'estada

Un cop signat el conveni, l'empresa ha de nomenar un/a **Tutor/a d'empresa** encarregat/da de donar suport, atenció i seguiment a les tasques encomanades a l'aprenent.

Les persones tutores d'empresa han de rebre, per part del centre educatiu associat, una formació de 12 hores, de les quals, un màxim de 4 hores han de ser presencials. La resta d'hores es poden organitzar de forma no presencial amb el suport digital del portal web disponible.

Aquesta formació conté els següents apartats:

- Entorn de la formació professional en alternança i dual.
- Organització de l'estada a l'empresa.
- Protocol d'acollida a l'empresa.

- Alternança: cooperació entre empresa i centre educatiu.
  - Tutories. Perfils i tasques de les persones tutores de l'empresa i del centre educatiu.
  - Seguiment de l'activitat a l'empresa. Models d'ensenyament-aprenentatge. Contactes i entrevistes.
  - Valoracions. Mètodes i estratègies per a l'observació i valoració.
- Habilitats, lideratge i gestió d'incidències
- Exemples contextualitzats del projecte a desenvolupar conjuntament. Perfil de l'alumnat aprenent, organització anual, procediment i criteris concrets de seguiment i valoració.
- Eines informàtiques per a la correcta gestió de tota la informació i el seguiment de l'estada de l'alumnat.

El tutor de l'empresa és la persona encarregada de la comunicació habitual i periòdica amb el centre educatiu que, de manera sistemàtica, fa el seguiment de l'estada de l'aprenent. És el contacte amb el tutor del centre educatiu per a tot allò que sigui necessari. També vetlla per al correcte aprenentatge dels continguts curriculars a càrrec de l'empresa.

### *Certificació*

El seguiment d'aquesta activitat formativa permetrà que les persones tutores d'empresa disposin d'un certificat, emès pel Departament d'Ensenyament, que els capacita per acollir, formar, seguir i valorar l'estada d'aprenents en alternança dual.

## Comparativa contracte de formació – beca

A títol d'exemple, la taula següent mostra el detall de despeses associades a les modalitats de contracte de formació i aprenentatge i de la beca formativa sempre segons el valor de referència Indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM) o salari mínim interprofessional (SMI) vigents. Aquests imports poden variar al llarg del temps.

El cost de la modalitat de contracte a temps parcial, com també el contracte de formació i aprenentatge, han d'estar sotmesos a la regulació del conveni col·lectiu de referència de l'empresa.

IMPORTS MÍNIMS DE REFERÈNCIA*	BECA		*CTE.DE FORMACIÓ
		IPREM MENS. 2017	SMI MENS. 2018
MENSUALITAT COMPLETA		537,84 €	735,90 €
PP MENS. PAGUES EXTRAORDIN.**			122,65 €
COST SS/CC		33,46 €	33,46 €
COST SS/AT I EP		4,60 €	4,60 €
ATUR			45,40 €
FOGASA			2,54 €
FP			1,23 €
<b>TOTAL</b>		<b>575,90 €</b>	<b>945,78 €</b>
Bonificació SS en el contracte del 75% en empreses de més de 250 treballadors			880,36 €
Bonificació SS en el contracte del 100% en empreses de menys de 250 treballadors			858,55 €
Bonificació SS en la beca del 100%		537,84 €	
		COST/HORA	COST/HORA
Jornada de 8h/dia 160h/mes		3,36 €	Entre 5,37 € i 5,60€
<i>* Contracte formació. Sotmès a la regulació del conveni col·lectiu de referència de l'empresa. Remuneració mai per sota de l'SMI mensual.</i>			
<i>** Contracte formació. Sotmès a la regulació del conveni col·lectiu de referència de l'empresa. Ex. mínim de 2 pagues extraordinàries (SMI), meritació anual:</i>			
<i>735,90 € x 2 / 12 = 122,65 €.</i>			
<i>Acord formatiu (beca), exemple de càlcul de compensació econòmica mínima prenent com a referència l'IPREM mensual:</i>			
<i>8 hores/dia x 5 dies/setmana x 4 setmanes/mes= 160 hores/mes</i>			
<i>537,84 / 160 hores = 3,36 €/hora</i>			